

Вербовий В. П., в.о. завідувача кафедри тактико-спеціальної, фізичної та вогневої підготовки факультету № 3 (м. Івано-Франківськ) Національної академії внутрішніх справ, кандидат наук з фізичного виховання та спорту;

Калинчук Л. М., викладач кафедри тактико-спеціальної, фізичної та вогневої підготовки факультету № 3 (м. Івано-Франківськ) Національної академії внутрішніх справ

ПРОФІЛАКТИКА НАРКОМАНІЇ СЕРЕД ПІДЛІТКІВ ТА МОЛОДІ

На відміну від алкоголізму та паління, проблеми наркоманії тривалий час були забороненою темою для нашого суспільства. Замовчування цього страшного явища органами охорони здоров'я, призвело до того, що останнім часом спостерігається швидке зростання наркоманії серед підлітків, а суспільство виявилось погано озброєним для боротьби з ним. Саме тому педагоги повинні бути озброєні інформацією та методами боротьби з наркоманією.

Антинаркотична робота серед школярів має два основних спрямування – гігієнічне та моральне. З одного боку, необхідно розповсюдити серед підлітків найточніші знання про отруйний вплив наркотиків та наслідки наркоманії, з іншого – виховувати уявлення про наркоманію як про стан безумовно, аморальний.

Здавна використання наркотичних речовин та рослин обмежувалося релігійними традиціями та моральними нормами. Тому протягом тривалого часу наркотики використовувалися з лікувальною метою (для знеболювання) та під час проведення релігійних заходів.

В останнє десятиріччя спостерігається швидке зростання наркоманії та її змолочування. В коло споживачів наркотиків втягується досить відчутна кількість підлітків. Саме у підлітковому віці, як правило, вперше вживаються наркотичні речовини, тому дуже важливо вміти помічати та розрізняти ранні ознаки вживання наркотиків, коли проблема ще не набула хронічного характеру і значно легше піддається корекції [2].

Наркоманія є проблемою соціальною, економічною, медичною, а профілактика наркоманії – проблема передусім соціально-психологічна і педагогічна.

Важливим соціально-виховним завданням у плані профілактики наркоманії є розробка і пошук еквівалентів наркотику як засобу об'єднання людей у певні моменти спілкування.

Антинаркотичне виховання включає два аспекти. Перший з них – удосконалення виховного процесу в цілому, бо саме вади виховання, що спричинюються до порушень у розвитку особи, схиляють до наркоманії. Другий аспект полягає в тому, щоб з виховання було виключене все те, що сприяє розвитку підвищеної зарозумілості, надмірних претензій, схильності до переоцінки власної особи. Виховання має ні заглушати особу, ні потурати їй.

У здійсненні виховання треба виходити щонайменше з трьох принципів:

- перший: визначеність вимог дорослих, чіткість і недвозначність їхньої реакції на поведінку дитини – *основа формування у неї моральних принципів*;

- другий: вимогливість, яка не пригнічує і не ставить непосильних завдань, але передбачає обов'язкове виконання необхідного й посильного, – *основа розвитку волі дитини*;

- третій: ласка й доброта – *основа розвитку впевненості в собі, захищеності, психологічної стійкості* [3].

Лише поєднання всіх трьох принципів може дати бажаний результат, якісно інший порівняно з простою сумациєю окремих ефектів від здійснення кожного з них.

Запобігання зловживанню наркотиками потрібно розпочинати з раннього віку. Під час роботи з дітьми різних вікових груп необхідно використовувати різні засоби антинаркотичної пропаганди. Під час роботи з молодшими школярами необхідно враховувати, що для них характерні конкретно-образне мислення, мала концентрація уваги, наочно-образний характер пам'яті. Текстовий матеріал в цьому віці сприймається важко. Тому необхідно використовувати наочність: показ фільмів, відеофільмів, малюнків. Ці засоби сприяють вихованню в молодших школярів негативного відношення до наркотиків.

Таким чином можна зробити висновок, що комплекс заходів, які впроваджуються у середовище школярів з метою вироблення негативного сприйняття ними «престижності наркоманії» і усвідомлення реальних наслідків від вживання таких речовин повинно

базуватись на виробленні знань про їх властивості, дії на організм та неминучі страшні наслідки при виникненні залежності.

Також слід зауважити, що у старшому шкільному віці позиція не тільки психологів чи медиків, а й вчителів має доводитись до учнів із обов'язковою аргументацією, наприклад шляхом відео трансляції різних фактів із практики боротьби та лікування наркозалежних, виступів лікарів-наркологів, правоохоронців тощо. Соціальним педагогам, які виховують підростаюче покоління в антинаркотичному дусі, слід приділяти увагу зустрічам та роз'яснювальній роботі не тільки серед учнів, а й батьків, особливо у неблагополучних сім'ях.

Список використаних джерел:

1. Генкова Л. Л. Почему это опасно / Л. Л. Генкова, Н. Б. Славков – М.: Просвещение, 1989. – 96 с.
2. Надеждин А. В. Профилактика наркомании основной путь решения проблемы молодежного наркотизма / А. В. Надеждин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.narconon.ru/>.
3. Неведомська Є. О. Щоб уникнути наркоманії серед підлітків: Методичні рекомендації для педагогів / Є. О Неведомська, Л. Г. Горяна – Київ: КМІУВ, 2000. – 14 с.
4. Щербина Л. Ф. Методичні підходи до психологічної реабілітації осіб, залежних від наркотичних речовин / Л. Ф. Щербина // Практична психологія та соціальна робота. – 2000. – № 8. – 43 с.